

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อให้การบริหารความเสี่ยง เป็นไปตามเจตนารมณ์ในมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๕๖ ที่ได้กำหนดให้ส่วนราชการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันแสดงความมุ่งมั่นต่อการบริหารราชการ ตามหลักธรรมาภิบาลและเพื่อให้การบริหารราชการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะทำให้ ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธาและไว้วางใจในการบริหารงานภาครัฐ

จากการสำรวจการดำเนินงานปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นจากปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี สารสนเทศ หรือปัจจัยภายใน เช่น การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ การกำหนดแผนการปฏิบัติราชการ โครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการข้อมูล เป็นต้น ประกอบกับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้าได้ตระหนัก ถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงองค์กร ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการก้าวไปสู่ ระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า พร้อมทั้งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเชื่อมั่นว่า การบริหารความเสี่ยงองค์กรเป็นกระบวนการที่ช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในขณะเดียวกันก็ลดอุปสรรคหรือสิ่งที่ไม่คาดหวังที่อาจเกิดขึ้นทั้งในด้านผลการปฏิบัติงาน และความเชื่อถือจากประชาชนต่อองค์กร ป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรขององค์กร ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบจัดการ และควบคุมที่ดีนำไปสู่ การบริหารจัดการที่ดีต่อไปในอนาคต องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขึ้น เพื่อคาดการณ์เหตุการณ์และปัจจัยที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อ สร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน) ให้แก่หน่วยงานเพื่อหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงนั้นได้ ต่อไป

ส่วนที่ ๒

การบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ตำบลสุขเดือนห้าอยู่ การคมนาคมสะดวก เศรษฐกิจดีประชาชนมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ราษฎรร่วมใจพัฒนา”

พันธกิจ (Mission)

๑. ปรับปรุงและพัฒนาเส้นทางคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน
๒. พัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภคและแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรให้เพียงพอ
๓. ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนให้มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา การสาธารณสุข การสงเคราะห์ คนชรา คนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการดูแล ตลอดจนส่งเสริมการกีฬา นันทนาการ ในชุมชน
๕. การอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. การรักษาความสงบเรียบร้อยและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากอุบัติเหตุและปลอดภัยจากภัยพิบัติ
๗. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๘. การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและมลภาวะสิ่งแวดล้อมที่มียั่งยืน
๙. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ (Strategy) แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๓

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง

กลยุทธ์ที่ ๒ การก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนาและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ

กลยุทธ์ที่ ๔. การจัดทำผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิต

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุผู้พิการ เด็ก เยาวชน และผู้ป่วยเอดส์

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๓ ยกกระดับคุณภาพชีวิตคนยากจนคนยากไร้ และ ผู้ด้อยโอกาส

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพและ พละนาามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ ควบคู่ไปกับ

กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนาทางสาธารณสุข (ด้านการพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพป้องกัน

- ควบคุมโรคและการฟื้นฟูสมรรถภาพ)ให้มีคุณภาพและบริการอย่างทั่วถึง
- กลยุทธ์ที่ ๖ ส่งเสริมสนับสนุนด้านการกีฬาและนันทนาการ
- กลยุทธ์ที่ ๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
- กลยุทธ์ที่ ๘ เพื่อสร้างความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน
- ปลอดภัยเสพติดและปลอดภัยอบายมุข
- กลยุทธ์ที่ ๙ การพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน
- กลยุทธ์ที่ ๑๐ ส่งเสริมและสนับสนุนศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี อันดีงาม
- กลยุทธ์ที่ ๑๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- กลยุทธ์ที่ ๑๒ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
- กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุน
- กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพอย่างหลากหลายเน้นการฝึกทักษะด้านอาชีพ
- กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว
- กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมและสนับสนุนระบบทางเศรษฐกิจ และกลุ่มอาชีพให้มีความเข้มแข็ง
- กลยุทธ์ที่ ๖ การพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนการ เพิ่มมูลค่าพืชผลทางการเกษตร
- กลยุทธ์ที่ ๗ ส่งเสริมการเกษตรชีวภาพและผลิตอาหารปลอดภัย
- กลยุทธ์ที่ ๘ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนา ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ
- สิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างจิตสำนึก การป้องกัน อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัย
- กลยุทธ์ที่ ๓ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- กลยุทธ์ที่ ๔ สภาพแวดล้อมหมู่บ้านและชุมชนสวยงามน่าอยู่
- กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัย
- กลยุทธ์ที่ ๖ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- กลยุทธ์ที่ ๗ สภาพแวดล้อมหมู่บ้านและชุมชนสวยงามน่าอยู่
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร
- กลยุทธ์ที่ ๑ แนวทางส่งเสริมประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของ ประชาชนและกระบวนการประชาสังคม
- กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

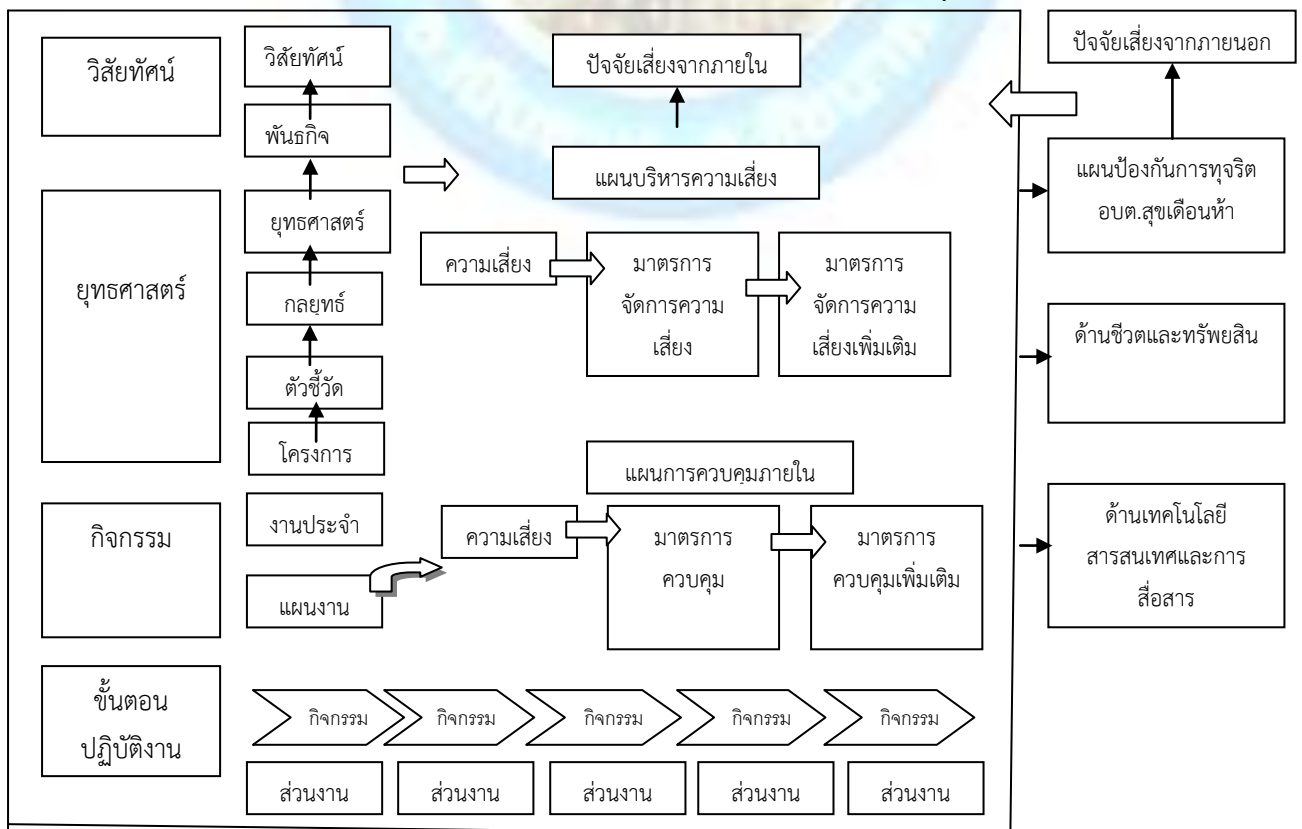
กลยุทธ์ที่ ๓ การบริการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้ามีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูงร้อยละ ๖๐

การบริหารความเสี่ยง

๒.๑ ความหมายของความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) คือ เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบต่อ หรือสร้างความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย ของ แผนงาน/โครงการที่สำคัญ ของหน 'วยงานที่ได้'ระบุไว้ การบริหารความเสี่ยง (Risk management) คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และ ควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ การประเมิน การจัดการ การติดตาม ประเมินผล และการสื่อสารความเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม หน่วยงาน หรือกระบวนการดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนการประกอบกันอย่างลงตัว ของวัฒนธรรมองค์กร กระบวนการและโครงสร้างขององค์กร ซึ่งมีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการบริหาร ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk management System) ระบบบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม ทั้ง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายหรือความล้มเหลว เพื่อให้ระดับของ ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักและเป้าหมายตาม แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการเป็นสำคัญ

การบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า

ส่วนที่ ๓
กระบวนการบริหารความเสี่ยงประจำปี ๒๕๖๓
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

๓.๑ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผน

๑. เพื่อลดโอกาส และผลกระทบจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นที่จะทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า
๒. เพื่อให้มีแผนในการจัดการความเสี่ยงและการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเสี่ยงหรือ เหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ ที่เกิดขึ้น
๓. เพื่อลดผลกระทบจากการชะงักในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า
๔. เพื่อบรรเทาความเสียหายให้อยู่ในสภาพที่ยอมรับได้ และลดระดับความรุนแรงของผลกระทบ ที่เกิดขึ้น
๕. เพื่อให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า มีความเชื่อมั่นในศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า แม้ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อจน ทำให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ต้องหยุดชะงัก แนวคิดพื้นฐานในการบริหารความเสี่ยง

๓.๒ ประโยชน์ของการจัดทำแผน

- ๑.ลดโอกาส และผลกระทบจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นที่จะทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า
- ๒.มีแผนในการจัดการความเสี่ยงและการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเสี่ยงหรือ เหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ ที่เกิดขึ้น
- ๓.ลดผลกระทบจากการชะงักในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า
- ๔.บรรเทาความเสียหายให้อยู่ในสภาพที่ยอมรับได้ และลดระดับความรุนแรงของผลกระทบ ที่เกิดขึ้น
- ๕.ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า มีความเชื่อมั่นในศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า แม้ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อจน ทำให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ต้องหยุดชะงัก แนวคิดพื้นฐานในการบริหารความเสี่ยง

๓.๓ การระบุความเสี่ยง

การระบุเหตุการณ์อาจดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้อำนวยการหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในแผนงาน หรือการดำเนินการนั้น และรวบรวมประเด็นความเสี่ยงสำคัญที่ได้รับความสนใจหรือเป็นประเด็นที่กังวล เพื่อนำมาจัดทำภาพความเสี่ยงขององค์กร (Corporate Risk Profile) ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ได้จำแนก ประเภทของความเสี่ยงออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และการนำแผนดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม นอกจากนี้ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน อันส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดกลยุทธ์หรือการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หลักเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ แต่ละกระบวนการ หรือกิจกรรมภายในองค์กร รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน และการบรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กรในภาพรวม

๓. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Risk) โดยอาจเป็น ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายใน เช่น การบริหารจัดการด้านการวางแผนการใช้จ่ายเงินตามข้อบัญญัติ หรือจากปัจจัยภายนอก เช่น การ จัดสรรเงินงบประมาณ หรือความเสี่ยงที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ตกลงไว้ อันส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ รวมถึงส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร

๔. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk) ข้อบังคับ หน่วยงาน กำกับดูแล เช่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ซึ่งเมื่อมีความเสี่ยงด้านนี้เกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวม

๓.๔ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

สำหรับการประเมินความเสี่ยงเป็นขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการต่อจากการระบุความเสี่ยง โดยการประเมิน ความเสี่ยง ประกอบด้วย ๒ กระบวนการหลัก ได้แก่

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยง จะพิจารณาสาเหตุและแหล่งที่มาของความเสี่ยง ผลกระทบที่ตามมา ทั้งในทางบวก และทางลบ รวมทั้งโอกาสที่อาจเกิดขึ้นของผลกระทบที่อาจตามมา โดยจะต้องมีการระบุถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลกระทบ และโอกาสที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้เหตุการณ์หรือสถานการณ์หนึ่งๆ อาจเกิดผลที่ตามมาและ กระทบต่อวัตถุประสงค์/ เป้าหมายหลายด้าน นอกจากนั้นในการวิเคราะห์ควรพิจารณาถึงมาตรการจัดการความเสี่ยงที่ดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบัน รวมถึงประสิทธิผลของมาตรการดังกล่าวด้วย

๒. การประเมินความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงจะเปรียบเทียบระหว่างระดับของความ

เสี่ยงที่ ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยง เทียบกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) ในกรณีที่ระดับ
ของความเสียหายไม่อยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้ของเกณฑ์การยอมรับความเสี่ยง ความเสี่ยงดังกล่าวจะได้รับการ
จัดการทันที

๓.๕ การกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยง

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงควรสะท้อนถึงคุณค่า วัตถุประสงค์และทรัพยากรของ
องค์กร โดยเกณฑ์บางประเภทอาจพัฒนาได้จากข้อกำหนดทางกฎหมายหรือข้อบังคับของหน่วยงานการกำกับ
ดูแล ซึ่งเกณฑ์ที่กำหนดต้องสอดคล้องกับนโยบายความเสี่ยงขององค์กรและมีการทบทวนอย่างต่อเนื่อง ปัจจัย
ที่นำมาพิจารณาเพื่อประกอบการกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยง ได้แก่ ลักษณะและประเภทของผลกระทบที่สามารถ
เกิดขึ้น และแนวทางการประเมินผลกระทบ แนวทางในการระบุโอกาสในการเกิดขึ้น ๕ กรอบเวลาของโอกาส
และ ผลกระทบที่เกิดขึ้น แนวทางในการกำหนดระดับความเสี่ยง ระดับของความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้
ระดับของ ความเสี่ยงที่ต้องจัดการ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) ระดับของโอกาสที่
จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและระดับ ของความเสียหาย แบ่งเป็น ๕ ระดับ โดยกำหนด นิยามในแต่ละระดับ
ดังนี้

๕ ค่อนข้างแน่นอน

๔ น่าจะเกิด

๓ เป็นไปได้ที่จะเกิด

๒ ไม่น่าจะเกิด

๑ ยากที่จะเกิด

ระดับของความเสียหาย (Impact) ระดับของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยง แบ่งเป็น

๕ ด้าน ดังนี้

๑. ผลกระทบด้านการเงิน

๒. ผลกระทบด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์องค์กร

๓. ผลกระทบต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

๔. ผลกระทบต่อบุคลากรสำคัญของ องค์กรบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า

๕. ผลกระทบต่อความล่าช้าในการดำเนินงานโครงการสำคัญ แต่ละด้านแบ่งเป็น

๕ ระดับ โดยกำหนดนิยามในแต่ละระดับ ดังนี้

๕ วิกฤต

๔ มีนัยสำคัญ

๓ ปานกลาง

๒ น้อย

๑ ไม่มีนัยสำคัญ

๓.๖ การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)

การกำหนดแผนจัดการความเสี่ยงจะมีการนำเสนอแผนจัดการความเสี่ยงที่จะดำเนินการต่อที่ประชุมผู้บริหารเพื่อพิจารณาและขออนุมัติการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ดำเนินการ (ถ้ามี) โดยในการคัดเลือกแนวทาง ในการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมที่สุดจะคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) กับต้นทุนที่เกิดขึ้น เปรียบเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงข้อกฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้คือ ระดับความเสี่ยงที่องค์กรบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ยอมรับได้ โดยยังคงให้องค์กรสามารถ ดำเนินงาน และบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ทั้งนี้ ในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการจัดการความเสี่ยงอาจต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นหากไม่มีการจัดการ ซึ่งอาจไม่สมเหตุสมผลในแง่เศรษฐศาสตร์ เช่น ความเสี่ยงที่ส่งผล กระทบในทางลบ อย่างมีสาระสำคัญ แต่โอกาสที่จะเกิดขึ้นน้อยมาก แนวทางในการจัดการความเสี่ยง อาจพิจารณา ดำเนินการเป็น กรณีๆ ไป หรืออาจดำเนินการไปพร้อมๆ กับความเสี่ยงอื่นๆ

๓.๗ แนวทางในการจัดการความเสี่ยง

- การหลีกเลี่ยง (Avoid) เป็นการดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง มักใช้ ในกรณีที่ ความเสี่ยงมีความรุนแรงสูง ไม่สามารถหาวิธีลด/จัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- การลด (Reduce) เป็นการลดหามาตรการการจัดการ เพื่อลดโอกาสการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง หรือ ลด ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้เช่น การเตรียมแผนฉุกเฉิน (Contingency plan)

- การยอมรับ (Accept) ความเสี่ยงที่เหลือในปัจจุบันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้อง ดำเนินการใดๆ เพื่อลด โอกาสหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอีก มักใช้กับความเสี่ยงที่ต้นทุนของมาตรการจัดการ สูงไม่คุ้มกับ ประโยชน์ที่ได้รับ

๓.๘ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมการควบคุม คือ นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการจัดการ ความเสี่ยงให้อยู่ ในระดับที่สามารถยอมรับได้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเนื่องจาก แต่ละองค์กรมีการกำหนด วัตถุประสงค์และเทคนิคการนำไปปฏิบัติเป็นของเฉพาะองค์กร ดังนั้นกิจกรรมการ ควบคุม จึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑. การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิด ความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก

๒.การควบคุมเพื่อให้อัปเดตพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมเพื่อให้อัปเดตพบ ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น แล้ว

๓. การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๔. การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีกในอนาคต

ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจกรรมการควบคุมควรต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุน กับผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับด้วย โดยกิจกรรมการควบคุมควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. วิธีการดำเนินงาน (ขั้นตอน, กระบวนการ)

๒. การกำหนดบุคคลากรภายในองค์กรเพื่อรับผิดชอบการควบคุมนั้น ซึ่งควรมีความรับผิดชอบ ดังนี้

(๑) พิจารณาประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

(๒) พิจารณาการปฏิบัติเพิ่มเติมที่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยง

๓. กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน

๓.๙ ข้อมูลการติดต่อสื่อสาร (Information and Communication)

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรในการบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งจากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกองค์กรควรได้รับครบถ้วนและสื่อสารไปยังบุคลากรในองค์กรอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านรูปแบบและเวลา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้ รวมถึง เป็นการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ทุกคนในองค์กรได้รับทราบถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพยังครอบคลุมถึงการ สื่อสารจากระดับบนลงล่าง ระดับล่างไปสู่บน และการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน การบริหารความเสี่ยงควรใช้ ทั้งข้อมูลในอดีตและปัจจุบัน ข้อมูลในอดีตจะแสดงแนวโน้มของ เหตุการณ์และช่วยคาดการณ์การปฏิบัติงานในอนาคต ส่วนข้อมูลปัจจุบันมีประโยชน์ต่อผู้บริหารในการพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการสายงาน หรือหน่วยงาน ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถปรับเปลี่ยน กิจกรรมการควบคุมตามความจำเป็นเพื่อให้ ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓.๑๐ การติดตาม (Monitoring)

กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ดำเนินการภายในองค์กรบริหารส่วนตำบลสุทธิดีอนห่า มีความจำเป็นต้อง ได้รับการสื่อสารถึง การประเมินความเสี่ยงและการควบคุม ความคืบหน้าในการบริหารความเสี่ยง การดูแล ติดตามแนวโน้มของความเสี่ยงหลัก รวมถึงการเกิดเหตุการณ์ผิดปกติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่า

๑. เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) มีการติดตาม ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์และบริหาร ความเสี่ยงที่อยู่ ภายใต้ความรับผิดชอบของตนอย่างสม่ำเสมอ และเหมาะสม

๒. ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ได้รับการรายงานถึง ความคืบหน้าใน การบริหารความเสี่ยง และแนวโน้มของความเสี่ยงต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบและ คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง

๓. ระบบการควบคุมภายในที่วางไว้มีความเพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิผล และมีการนำไปปฏิบัติใช้จริงเพื่อ ป้องกัน หรือลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขการควบคุมภายในอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์หรือความเสี่ยงที่เปลี่ยนไป เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบความเสี่ยงรายงาน สถานะความเสี่ยง รวมถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้หัวหน้าได้ทราบ และนำความเสี่ยงเข้าเสนอในที่ประชุมผู้บริหาร เพื่อทราบ/พิจารณาต่อไป

๓.๑๑ โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง

เพื่อให้การบริหารความเสี่ยง ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผล จึงกำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร” ของ องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ประกอบด้วย

๑. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า เป็น หัวหน้าคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
๒. รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
๓. ผู้อำนวยการกองคลัง เป็น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
๔. ผู้อำนวยการกองช่าง เป็น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
๕. หัวหน้าสำนักปลัด เป็น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
๖. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน เป็น เลขานุการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
๗. หน่วยงานบริหารความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงาน และทีมงาน ประกอบด้วย

๓ หน่วยงานดังนี้

(๑) หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

- หัวหน้างานบริหารทั่วไป
- หัวหน้างานนโยบายและแผน
- หัวหน้างานการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
- หัวหน้างานสวัสดิการสังคมและพัฒนาชุมชน

(๒) ผู้อำนวยการกองคลัง

- หัวหน้างานการเงินและบัญชี
- หัวหน้างานพัสดุและทรัพย์สิน
- หัวหน้างานพัฒนาและจัดเก็บรายได้

(๓) ผู้อำนวยการกองช่าง

- หัวหน้างานก่อสร้างออกแบบและควบคุมอาคาร
- หัวหน้างานประสานสาธารณูปโภคและผังเมือง

๓.๑๒ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยรวม ในการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงภายในองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า

๒. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพิจารณาและสอบทางการบริหารความเสี่ยง และระบบควบคุมภายในของ องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า

๔. หัวหน้างาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงของ องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง ผ่านคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานหลักของแต่ละสำนัก/กอง โดยมีหัวหน้าสำนัก/กอง เป็นประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ระดับหน่วยงานย่อย

๕. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระดับหน่วยงานย่อย (หัวหน้างาน) มีหน้าที่ให้เชื่อมั่นได้ว่าความเสี่ยงภายในองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้าที่สำคัญ ได้รับการระบุและประเมินอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งได้มีการกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลไว้ โดยรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- จัดทำนโยบายบริหารความเสี่ยง กลยุทธ์และหลักเกณฑ์ในการบริหารความเสี่ยง เพื่อเสนอให้ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้าพิจารณาและอนุมัติ
- พิจารณาและสอบทานความเสี่ยง และแนวทางการจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ตามที่ หน่วยงานเจ้าของความเสี่ยงได้ประเมินไว้ รวมทั้งขอเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข
- กำกับดูแลความมีประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า โดยการติดตามและสอบทานอย่างต่อเนื่อง
- รายงานความเสี่ยงที่มีระดับความเสี่ยงสูง และสูงมากให้นายกบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน และหัวหน้าสำนัก/กอง รับทราบ

๖. หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสอบทานประสิทธิผลของการควบคุม ภายในผ่าน การตรวจสอบภายในประจำปี ซึ่งเป็นการตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญตามปัจจัยเสี่ยง รวมทั้งติดตามการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ตรวจพบ

๗. ผู้บริหารและพนักงานทุกคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับ ความเสี่ยงของหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ รวมถึงการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการจัดการ ความเสี่ยง

๓.๑๓ วิธีการบริหารความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ได้ดำเนินการการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับการจัดวาง ระบบควบคุมภายใน มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดวิธีปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของการบริหารความเสี่ยง มาปรับใช้ในการพัฒนา กระบวนการบริหารความเสี่ยงของ องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า

๓.๑๔ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

การจัดทำการบริหารความเสี่ยง ให้นำความเสี่ยงที่ประเมินได้ นำไปประเมินในแบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยจัดทำรูปแบบตามหนังสือแนวทางฉบับใหม่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระดับส่วนงานย่อย ดำเนินการพิจารณาความเสี่ยง และ สอบทานความเสี่ยง ตามแบบประเมินรายงานผล และส่งแบบรายงานให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ระดับองค์กร ดังนี้

(๑) รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน(หน่วยงานย่อย)

แบบ ปค. ๔,๕

๒. เลขาธิการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง นำแบบรายงานการสอบทานความเสี่ยงตามแบบ ประเมินที่ได้รับมาดำเนินการรวบรวม ประเมินผลในระดับองค์กร ตามแบบรายงานประเมินผล ดังนี้

(๑) หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน – แบบ ปค.๑

(๒) รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน – แบบ ปค. ๔,๕

(๓) รายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน

แบบ ปค.๖

๓. เสนอรายงานประเมินผลความเสี่ยง เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสอบทานระบบการบริหาร ความเสี่ยง ว่ามีความเพียงพอแล้ว

๔. เสนอรายงานการสอบทานระบบการบริหารความเสี่ยงต่อหัวหน้าคณะผู้บริหารความเสี่ยง

๕. รายงานผลต่อผู้กำกับดูแล ให้ส่งเฉพาะหนังสือรับรอง การประเมินผล การควบคุมภายใน (แบบ ปค.๑,๔,๕,๖) สำหรับแบบรายงานอื่นให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยรับตรวจ

การทบทวนนโยบาย คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ต้องทบทวนนโยบายการบริหารความ เสี่ยงเป็นประจำทุกปี และ เสนอให้ องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเดือนห้า ตรวจสอบและพิจารณาอนุมัติหากมี การเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ให้มีผล ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒